

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 143197 22 Gž
Brčko, 05.12.2022. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Drpljanin Šejle kao predsjednika vijeća, Lučić Vuka i Klaić Ilje, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca M.M. iz S., koga zastupa punomoćnik Gorčić Sanela, advokat iz Sarajeva, protiv tuženog „Brčko-gas osiguranje“ d.o.o. Brčko, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastupanog po punomoćniku Jović Snežani, zaposleniku tuženog, radi isplate, v. sp. 8.796,51 KM, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 143197 21 P od 13.05.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 05.12.2022. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužioca M.M. iz S. se odbija kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 143197 21 P od 13.05.2022. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 143197 21 P od 13.05.2022. godine, odlučeno je na slijedeći način:

„I. ODBIJA SE u cijelosti, kao neosnovan, tužbeni zahtjev tužioca koji glasi:

„Obavezuje se tuženi da tužiocu na ime osigurnine isplati iznos od 8.796,51 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.04.2021. godine pa do dana isplate, kao da i nadoknadi tužiocu troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana od donošenja presude“.

II. OBAVEZUJE SE tužilac M.M. da tuženom „Brčko-gas osiguranje“ d.d. Brčko, nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 250,00 KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Blagovremeno izjavljenom žalbom tužilac prvostepenu presudu pobija u cjelosti, a zbog pogrešno „odnosno“ nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud žalbu usvoji i prvostepenu presudu preinači na način da

usvoji tužbeni zahtjev ili da prvostepenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 341. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 28/18 i 6/21 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je tužbeni zahtjev tužioca kojim traži da sud obaveže tuženog da mu po osnovu ugovora o osiguranju motornog vozila (auto-kasko) isplati naknadu konačno opredijeljenu u iznosu od 8.796,51 KM sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

Tuženi je, u bitnom, tužbeni zahtjev osporio tvrdnjom da je tužilac postupao u suprotnosti sa Uslovima za kasko osiguranje vozila koji su sastavni dio zaključenog ugovora o osiguranju i da je stoga njegovo potraživanje neosnovano.

Na osnovu provedenih dokaza tokom postupka, prvostepeni sud je utvrdio slijedeće činjenice:

da je između parničnih stranaka (tužioca kao ugovarača osiguranja i osiguranika i tuženog kao osiguravača) dana 17.12.2020. godine zaključena Polisa za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto-kasko) broj: 024870, sa važenjem od 17.12.2020. godine do 17.12.2021.godine, u čijem prilogu su, kao sastavni dio te Polise, a što je i navedeno u rubrici „NAPOMENE“, Uslovi za kasko osiguranje vozila od 13.07.2015. godine, koji su stupili na snagu 01.08.2015. godine;

da je odredbom člana 15. stav (1) Uslova za kasko osiguranje vozila od 13.07.2015. godine određeno da je, kada nastane osigurani slučaj na osnovu kojeg se traži naknada iz osiguranja, osiguranik dužan postupiti tako da u slučaju nastanka saobraćajne nezgode u kojoj je došlo do oštećenja osiguranog vozila, obavezno saobraćajnu nezgodu prijavi nadležnim organima unutrašnjih poslova i da na licu mjesta sačeka uviđaj, ukoliko to objektivne okolnosti dozvoljavaju, a odredbom člana 26. stav (4) da osiguranik gubi pravo iz osiguranja ako poslije saobraćajne nezgode izbjegne ili odbije da se podvrgne ispitivanju njegove alkoholisanosti ili konzumiranja alkohola tako da onemogućí utvrđivanje prisustva alkohola u krvi, odnosno stepena alkoholisanosti u trenutku nastanka udesa, te ako poslije saobraćajne nezgode ne obezbijedi (osigura) ispitivanje njegove alkoholisanosti u slučajevima kada se saobraćajna nezgoda dogodila u vrijeme i mjestu gdje nema ovlaštenih predstavnika nadležnog organa radi uviđaja na licu mjesta saobraćajne nezgode, a bio je u mogućnosti obzirom na zdravstveno stanje i okolnosti u kojima se nalazi;

da je 30.03.2021. godine Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajeva obavijestio Šestu policijsku upravu Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo da im se obratio tužilac sa povredom lijeve noge koju je, po njegovoj izjavi, zadobio u saobraćajnoj nezgodi upravljajući motociklom kada je

ostvario kontakt sa NN vozačem i vozilom, a sa kojim je „ostvario dogovor i udaljili se sa lica mjesta saobraćajne nezgode“;

da su nakon prijema ovog obavještenja, policijski službenici Policijske stanice Hadžići izvršili obilazak dionice magistralnog puta M-17 na području općine H. i da nisu mogli pronaći moguće lice mjesta saobraćajne nezgode;

da je u prostorijama Policijske stanice Hadžići tužilac izjavio da je tog dana, 30.03.2021. godine, oko 13,00 sati, upravljao motociklom marke „Kawasaki“ reg. oznaka ..., te krećući se magistralnim putem M-17, dolaskom u mjesto R., općina H., da je uočio da mu se sa makadamskog puta na put uključuje NN tmv, NN reg. oznaka, da je motociklom sustigao navedeno vozilo, te je ostvario kontakt udarivši u zadnji branik navedenog NN tmv, nakon čega je pao u desnu stranu, a nakon ostvarenog kontakta, vozač NN vozila je zaustavio vozilo i pitao da li ima potrebe da zove hitnu pomoć i policijsku patrolu, da je tužilac, koji je bio vozač motocikla, odgovorio da se osjeća dobro i da nema potrebe da zovu policiju ni hitnu pomoć, jer je on ostvario kontakt motociklom sa zadnjim branikom NN vozila, a nakon toga, uz dogovor i tužilac i vozač NN vozila napustili su lice mjesta saobraćajne nezgode (nakon prikupljene izjave policijski službenici Policijske stanice Hadžići izvršili su obilazak navedene dionice puta ali nisu mogli tačno utvrditi mjesto kontakta navedenih vozila, a oštećenja na motociklu „Kawasaki“ nisu fotografisana jer tužilac M.M. sa tim motociklom nije pristupio u policijsku stanicu);

da iz predočene medicinske dokumentacije „proističe da se tužilac, iako se saobraćajna nezgoda desila 30.03.2021. godine, oko 13,00 sati, nije odmah nakon saobraćajne nezgode i pretrpljenih povreda javio u najbližu zdravstvenu ustanovu (dom zdravlja), nego se taj dan, tek u 14:59 sati, odnosno dva sata nakon saobraćajne nezgode, javio u JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ u Sarajevu, gdje je primljen na Odjeljenje za urgentnu medicinu i gdje mu je u 16:02 sačinjen nalaz, te utvrđeno da je vidljiv hematom u donjem dijelu lijeve potkoljenice i navedeno da je ranije imao prijelom potkoljenice, dok je na Odjeljenju za radiološku dijagnostiku-ultrazvučna dijagnostika te bolnice, izvršen pregled tužioca dana 30.03.2021.godine u 15:50, te je nađen hematom i regionalno vidljiv edem i preporučan tretman kod ortopeda i

da je alkotestiranje tužioca izvršeno dana 30.03.2021. godine, ali tek u 17:46 sati, odnosno 4 sata i 46 minuta nakon što se desila saobraćajna nezgoda.

Kod takvih utvrđenja, prvostepeni sud je zaključio

da je tužilac postupao suprotno svojim obavezama kao osiguranika iz Polise za kombinovano osiguranje motornih vozila (auto-kasko) i Uslovima za kasko osiguranje od 13.07.2015. godine, konkretno, suprotno odredbama člana 15. stav (1) tačka 4. i člana 26. stav (4) tačka 4. Uslova budući da „iz predočene medicinske dokumentacije i dopisa Šeste policijske uprave, koji sadrži izjavu samog tužioca, proističe da tužilac nije ostao na licu mjesta u trenutku saobraćajne nezgode, nije pozvao policiju, nije obavljen uviđaj na licu mjesta, niti je sačinjen zapisnik o uviđaju i nađenom stanju, a medicinsku pomoć tužilac je zatražio dva sata nakon saobraćajne nezgode i to tako što se lično javio u urgentni centar, a alkotestiranje nije obavljeno na licu mjesta i odmah nakon što se desila saobraćajna nezgoda, nego je obavljeno tek 4 sata i 45 minuta nakon same saobraćajne nezgode, iako su postojali svi uslovi i nije bilo prepreke da se na licu mjesta sačeka policijska patrola i obavi uviđaj i alkotestiranje tužioca“,

da „do zaključenja glavne rasprave, tužilac nije predočio ni jedan uvjerljiv i pravno valjan razlog zbog čega nije postupio u skladu sa odredbama iz Polise za

kombinovano osiguranje motornih vozila (auto-kasko) i Uslovima za kasko osiguranje“,

da je „tužilac kontradiktoran i neuvjerljiv u obrazlaganju svog tužbenog zahtjeva, tako, dok u svojoj izjavi, koju je 30.03.2021. godine dao u Policijskoj stanici u Hadžićima, priznaje da je napustio lice mjesta i da nije policiju obavijestio o saobraćajnoj nezgodi i povredama koje je zadobio, kao i to da je odbio da se pozove medicinska pomoć i policija, te je nakon dva sata zatražio medicinsku pomoć, a nakon toga pristao i na alkotestiranje, a iz navoda iz te Obavijesti Šeste policijske uprave proističe da je o saobraćajnoj nezgodi policiju obavijestila zdravstvena ustanova kojoj se tužilac javio na pregled, dotle u Prijavi kasko štete, od 31.03.2021. godine, dostavljenoj tuženom, tužilac navodi da vozač vozila stranih registarskih oznaka Austrije nije htio da se zove policija, te su se tako rastali a on otišao u hitnu pomoć radi lakših ozljeda i događaj prijavio policiji što je učinila i hitna pomoć“ zbog čega „navode iz Prijave kasko štete sud smatra paušalnim i neuvjerljivim jer te navode pobijaju prije svega navodi iz dvije obavijesti Šeste policijske uprave (broj: 02/13-1-03-31-1060/21, od 14.04.2021.godine i broj: 02/13-1-03-31-10603/21 od 04.06.2021. godine, u čijem prilogu je alko-test M.M. od 30.03.2021. godine), koje, do zaključenja glavne rasprave, ni jedna od parničnih stranaka nije osporila niti dovela u sumnju i jednim pravno valjanim, uvjerljivim i objektivnim dokazom“,

da fotografije oštećenja na motociklu marke „Kawasaki“ nije mogao prihvatiti kao pouzdan, potpun i objektivan dokaz da je na tom motociklu nastala navedena šteta kao posljedica saobraćajne nezgode od 30.03.2021. godine, jer ni na jednoj od tih fotografija nije navedeno kada, gdje i u koje vrijeme su te fotografije sačinjene, ne vidi se ni registarska tablica ni naziv motocikla, a fotografiju na kojoj se vidi terensko vozilo bez registarskih oznaka i sa naljepnicom „A“, te prednji dio motocikla i krhotine na cesti, takođe nije mogao prihvatiti kao pouzdan, potpun, objektivan i pravno valjan dokaz o navedenoj saobraćajnoj nezgodi jer ni na toj fotografiji se ne vidi o kojem motociklu se radi, niti se može utvrditi kada i gdje je ta fotografija nastala“,

da „predračun broj: 5-21 od 31.03.2021. godine, nije prihvatljiv kao valjan i pouzdan dokaz da je šteta koja je procijenjena na iznos od 10.795,55 KM nastala kao posljedica saobraćajne nezgode od 30.03.2021. godine jer iz tog predračuna se ne vidi kada i na koji način i pod kojim uslovima su ta oštećenja nastala“ i

da stoga nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka mašinske struke nije potrebno posebno cijeniti „jer na osnovu svih ostalih izvedenih dokaza slijedi zaključak da nije dokazano da je ta šteta, u visini od 8.796,51 KM, koliko je vještak procijenio, nastala uslijed navedene saobraćajne nezgode od 30.03.2021. godine“.

U skladu sa gore iznesenim, prvostepeni sud je na osnovu odredbe člana 300. Zakona o parničnom postupku a u vezi sa članovima 178. stav (1), 897, 901, 902. i 920. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 – u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima) i članovima 15. stav (1) tačka 4. i 26. stav (4) tačka 4. Uslova za kasko osiguranje odlučio o tužbenom zahtjevu kao u stavu prvom izreke pobijane presude, dok je stavom drugim izreke, primjenom odredbi članova 117. i 120. Zakona o parničnom postupku, odlučio o troškovima parničnog postupka.

Po ocjeni ovog suda, tužilac žalbom nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost prvostepene presude.

Nije osnovano ukazivanje u žalbi tužioca da je prvostepeni sud povrijedio odredbe članova 8. i 311. stavovi (4) i (5) Zakona o parničnom postupku i da je to uticalo na pravilnost i zakonitost prvostepene presude, a koje povrede tužilac u žalbi obrazlaže kroz propust prvostepenog suda da u obrazloženju pobijane presude iznese svoj stav o ukazivanju tužioca tokom prvostepenog postupka na uporednu praksu kako sudova u Bosni i Hercegovini tako i u državama u okruženju, kao i o preporuci Ombudsmana u osiguranju Republike Srpske broj 06-603-2/11 od 12.12.2011. godine, odnosno kroz pogrešnu ocjenu predračuna od 31.03.2021. godine i izostanak ocjene provedenog dokaza vještačenjem po vještaku mašinske struke.

Naime, u situaciji kada pravilno zaključi da ne stoji osnov potraživanja istaknutog u tužbenom zahtjevu tužioca, prvostepeni sud nije u obavezi posebno cijeniti dokaze koji se tiču visine potraživanja (jer je potraživanje neosnovano), a što u konkretnom slučaju predstavljaju predračun od 31.03.2021. godine i nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke.

A, ni to što u obrazloženju pobijane presude nije iznio svoj stav vezano za preporuku Ombudsmana u osiguranju Republike Srpske broj 06-603-2/11 od 12.12.2011. godine i za uporednu sudsku praksu, budući da se u konačnom tiče pravilnosti primjene odredaba članova 19, 143, 917. stav (2) i 918. Zakona o obligacionim odnosima i relevantnih odredbi Uslova za kasko osiguranje kao sastavnog dijela zaključenog ugovora o osiguranju (iz kog žalbenog razloga je takođe žalba izjavljena), po ocjeni ovog suda nije uticalo na pravilnost i zakonitost prvostepene presude, budući da je ista zasnovana na pravilnoj primjeni materijalnog prava.

Ovo stoga što i uporedna praksa na koju se poziva tužilac u žalbi (kako sudova u BiH tako i u Republici Hrvatskoj) i preporuka Ombudsmana u osiguranju Republike Srpske broj 06-603-2/11 od 12.12.2011. godine tretiraju ništavost ugovorne odredbe (u ugovoru o osiguranju) da će osiguranik izgubiti prava iz osiguranja ako o nastupanju osiguranog slučaja ne obavijesti osiguravača u roku od tri dana od dana kada je nastupio osigurani slučaj, a koja pravna situacija je decidno propisana odredbom člana 917. Zakona o obligacionim odnosima i nije predstavljala osnov zbog kojeg je prvostepeni sud u konkretnom slučaju odbio tužbeni zahtjev.

S druge strane, obaveza sadržana u odredbi člana 15. stav (1) tačka 4. a indirektno i u odredbi člana 26. stav (4) tačka 4. Uslova za kasko osiguranje, po stavu ovog suda, ne predstavlja obavezu koja je u suprotnosti sa odredbama članova 19. i 143. Zakona o obligacionim odnosima, odnosno koja je ništava saglasno odredbi člana 918. istog propisa.

Jer, obaveze osiguranika da, kada nastane osigurani slučaj na osnovu kojeg se traži naknada iz osiguranja, a u slučaju nastanka saobraćajne nezgode u kojoj je došlo do oštećenja osiguranog vozila, obavezno saobraćajnu nezgodu prijavi nadležnim organima unutrašnjih poslova i da na licu mjesta sačeka uviđaj, ukoliko to objektivne okolnosti dozvoljavaju, kao i klauzula da osiguranik gubi pravo iz osiguranja ako poslije saobraćajne nezgode izbjegne ili odbije da se podvrgne ispitivanju njegove alkoholisanosti ili konzumiranja alkohola tako da onemogućiti

utvrđivanje prisustva alkohola u krvi, odnosno stepena alkoholisanosti u trenutku nastanka udesa (određene odredbama članova 15. stav (1) tačka 4. i 26. stav (4) tačka 4. Uslova za kasko osiguranje), u konkretnom slučaju korespondiraju sa zakonskim obavezama koja su za tužioca nastale prilikom predmetne saobraćajne nezgode, a koje obaveze su jasno propisane Zakonom o osnovima bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17 i 9/18). Konkretno, odredbom člana 154. navedenog Zakona propisano je da je učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je neko izgubio život ili je bilo povrijeđenih, ili je nastala veća materijalna šteta, dužan da ostane na mjestu saobraćajne nezgode, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi, ili ako mu je samom potrebna ljekarska pomoć, kao i da obavijesti najbližu policijsku stanicu o saobraćajnoj nezgodi i vrati se na mjesto saobraćajne nezgode te sačeka dolazak službenog lica koje obavlja uviđaj (stav (1) tačke 1. i 3), odredbom člana 158. da su Policijska i druga ovlašćena lica dužni da izađu na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta, obave fotografisanje mjesta nezgode, naprave zapisnik o uviđaju i obave druge potrebne radnje, u skladu s ovim Zakonom (stav 1), da vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi je obavezan da prijavi i saobraćajnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ako je šteta nastala drugom licu odnosno njegovom vozilu ili drugoj stvari (stav 2), da su poslije saobraćajne nezgode u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta, vozači dužni da odmah uklone vozila s kolovoza i da razmjene lične podatke, te popune i potpišu obrazac evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi, a da vozači ne smiju napustiti mjesto saobraćajne nezgode prije nego što popune izvještaj i razmjene podatke iz ovog stava (stav 3), da je, ukoliko je u saobraćajnoj nezgodi učestvovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanje potvrde o oštećenju vozila stranih registarskih oznaka ili potvrde o izvršenom uviđaju mjesta događaja saobraćajne nezgode, obavezno da se: obavi fotografisanje štete na vozilu stranih registarskih oznaka i napravi zapisnik u koji se, uz ostalo, unose podaci iz pasoša, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti-zelena karta (stav 4) i da je nadležni organ unutrašnjih poslova dužan da izađe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako to zahtijeva jedan od učesnika u saobraćajnoj nezgodi (stav 5), a odredbom člana 159. da lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta ne smije da uzima alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj (stav 1) i da će ovlašćeno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnuti neposredne učesnike u saobraćajnoj nezgodi ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata, ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjeravanja da li imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu (stav 3).

Prema tome, kada je, po tvrdnjama tužioca (i materijalnoj dokumentaciji pročitanoj kao dokazi u ovom sporu) u saobraćajnoj nezgodi (koja predstavlja osigurani slučaj) tužilac povrijeđen (a nastala je šteta i drugom licu odnosno njegovom vozilu), za tužioca je samim činom takve nezgode nastupila zakonska obaveza da ostane na licu mjesta (uz određene izuzetke na kojima tužilac nije zasnivao niti dokazivao osnovanost svog potraživanja) i obavijesti najbližu policijsku stanicu o saobraćajnoj nezgodi te sačeka dolazak službenog lica koje

obavlja uviđaj, te da se podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata provjeri da li ima alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, dakle, radi se zakonskoj imperativnoj obavezi koja korespondira obavezama tužioca kao osiguranika po Uslovima za kasko osiguranje kao sastavnom dijelu zaključenog ugovora, a koje postupanje (činjenje i/ili nečinjenje) ne može predstavljati ništavu odredbu u smislu člana 918. Zakona o obligacionim odnosima (smisao, osim da isključi svoju obavezu ako je do nezgode došlo pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih sredstava jeste svakako i da se sa sigurnošću mogu utvrditi sve relevantne činjenice i okolnosti nastupanja osiguranog slučaja, a što je u cilju obje ugovorne strane kod ugovora o osiguranju).

Kod izloženog, kako je prvostepeni sud na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo donoseći pobijanu presudu, a da pri tome nije počinio žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka niti one povrede postupka o kojima ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti, te kako tužilac odluku o troškovima postupka pobija samo kroz pobijanje odluke o glavnoj stvari, jer konkretnim prigovorima ne ukazuje u čemu se ogleda njena nepravilnost, valjalo je primjenom odredbe člana 346. Zakona o parničnom postupku odlučiti kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Šejla Drpljanin